

Pytania i odpowiedzi

1. Podstawy prawne funkcjonowania służby przygotowawczej.

Przebieg rekrutacji, zasady i tok pełnienia oraz regulacje dotyczące wynagrodzeń dla żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą unormowane zostały w:

- 1) ustawie z dnia 21 listopada 1967 r. o powszechnym obowiązku obrony RP (Dz. U.2018.1459 z późn. zm.);
- 2) rozporządzeniu z dnia 16 marca 2015 r. Ministra Obrony Narodowej w sprawie służby przygotowawczej (Dz.U.2015.449);
- 3) ustawie z dnia 17 grudnia 1974 r. o uposażeniu żołnierzy niezawodowych (Dz. U.2017.2146);
- 4) rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 2 marca 2010 r. w sprawie stawek uposażenia zasadniczego dla żołnierzy pełniących służbę przygotowawczą (Dz.U.2010.41.241);
- 5) rozporządzeniu Ministra Obrony Narodowej z dnia 30 marca 2010 r. w sprawie urlopów żołnierzy w czynnej służbie wojskowej (Dz. U.2018.1341).

2. Kto może pełnić służbę przygotowawczą?

Stosunek służbowy w ramach służby przygotowawczej powstaje w drodze powołania, na podstawie dobrowolnego zgłoszenia się do tej służby. Do służby przygotowawczej może być powołana osoba niekarana za przestępstwo umyślne, posiadająca obywatelstwo polskie, odpowiednią zdolność fizyczną i psychiczną do pełnienia czynnej służby wojskowej, wiek co najmniej osiemnaście lat i odpowiednie wykształcenie. Wymagane jest wykształcenie:

- co najmniej wyższe w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu oficerów,
- co najmniej średnie w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu podoficerów,
- co najmniej gimnazjalne w przypadku kształcenia na potrzeby korpusu szeregowych.

3. Gdzie się zgłosić?

Osoby ubiegające się o powołanie do służby przygotowawczej składają wniosek (ZAŁĄCZNIK Nr 1) do wojskowego komendanta uzupełnień, dołączając do niego:

- odpis albo, po okazaniu oryginału, kopię świadectwa ukończenia gimnazjum, szkoły ponadgimnazjalnej lub dyplomu ukończenia studiów - w zależności od korpusu, na którego potrzeby będzie prowadzone kształcenie,
- odpis albo, po okazaniu oryginału, kopię innych dokumentów mogących mieć wpływ na powołanie do służby przygotowawczej, w szczególności potwierdzające posiadane kwalifikacje, w tym certyfikaty językowe, świadectwa ukończenia szkół, kursów lub uzyskania specjalizacji zawodowych, zaświadczenia o prawie wykonywania zawodu.

Wniosek składa się w formie pisemnej albo w formie dokumentu elektronicznego. Ochotnik, który złoży niekompletny wniosek, ma 7 dni na uzupełnienie brakujących dokumentów, w przeciwnym wypadku wniosek

nie będzie podlegał rozpatrzeniu.

4. Rekrutacja ochotników do służby przygotowawczej.

Postępowanie rekrutacyjne prowadzone jest za pośrednictwem powołanej przez wojskowego komendanta uzupełnień komisji rekrutacyjnej i obejmuje analizę przedłożonych dokumentów, rozmowę kwalifikacyjną oraz sprawdzenie, czy ochotnik był karany za przestępstwo umyślne.

Postępowanie rekrutacyjne ma charakter konkursowy, w którym komisja rekrutacyjna ocenia między innymi wyniki nauczania oraz poziom kwalifikacji ochotnika. Pozytywna rekomendacja komisji rekrutacyjnej stanie się podstawą wydania przez wojskowego komendanta uzupełnień karty powołania do służby przygotowawczej.

5. Gdzie pełni się służbę przygotowawczą?

Kształcenie żołnierzy służby przygotowawczej realizowane jest na potrzeby korpusu:

- oficerów - w uczelniach wojskowych,
- podoficerów - w szkołach podoficerskich,
- szeregowych - w centrach szkolenia i jednostkach wojskowych.

Z dniem rozpoczęcia pełnienia służby przygotowawczej, żołnierze otrzymają tytuły podchorążego, jeżeli będą kształcili się na potrzeby korpusu oficerów, kadeta, jeżeli będą kształcili się na potrzeby korpusu podoficerów lub elewa, jeżeli będą kształcili się na potrzeby korpusu szeregowych.

Osoby powołane do służby przygotowawczej pełnią tę służbę przez okres:

- w przypadku kształcenia na oficera do sześciu miesięcy,
- w przypadku kształcenia na podoficera do pięciu miesięcy,
- w przypadku kształcenia na szeregowego 28 dni.

Czas trwania służby przygotowawczej może być również ograniczony (skrócony). Dotyczy to absolwentów szkół realizujących programy innowacyjne lub eksperymentalne przysposobienia obronnego lub edukacji dla bezpieczeństwa oraz członków organizacji pozarządowych, którzy odbyli w tych szkołach lub organizacjach pozarządowych szkolenie odpowiadające w określonym zakresie programowi kształcenia realizowanemu w ramach służby przygotowawczej.

Warunkiem koniecznym pełnienia skróconej służby przygotowawczej jest zawarcie porozumienia w tej sprawie przez szkołę lub organizację pozarządową z komendantem szkoły wojskowej lub ośrodka szkolenia, które jest zatwierdzone przez Szefa Sztabu Generalnego Wojska Polskiego.

6. Świadczenia i uprawnienia żołnierzy służby przygotowawczej.

Żołnierze szkoleni w służbie przygotowawczej otrzymują następujące świadczenia:

- bezpłatne zakwaterowanie, wyżywienie, umundurowanie,
- bezpłatna opieka medyczna i stomatologiczna,
- obowiązek ubezpieczeniowy,
- ulgowe przejazdy,
- ochrona stosunku pracy,
- szczególne uprawnienia przewidziane dla żołnierzy czynnej służby wojskowej i członków ich rodzin na zasadach określonych w art. 118-132 ustawy z dnia 21 listopada 1967 roku o powszechnym obowiązku obrony RP, w tym między innymi:

☐ po doręczeniu karty powołania pracownikowi, pracodawca jest obowiązany udzielić mu dwóch dni zwolnienia od pracy bez zachowania prawa do wynagrodzenia (na wniosek pracownika),

☒ pracownik powołany do służby przygotowawczej otrzymuje od pracodawcy odprawę w wysokości dwutygodniowego

wynagrodzenia obliczonego według zasad określonych dla ustalania ekwiwalentu za urlop wypoczynkowy,

☒ w okresie między dniem doręczenia pracownikowi karty powołania do czynnej służby wojskowej a jej odbyciem stosunek pracy nie może być przez pracodawcę wypowiedziany ani rozwiązany,

☒ żołnierzowi uznanemu za osobę samotną, jeżeli nie ma innych osób zobowiązanych do pokrywania należności z tytułu zajmowania tego lokalu lub domu mieszkalnego pokrywane przez MON są zobowiązania związane z lokalem,

☒ żołnierzowi posiadającemu na wyłącznym utrzymaniu członek rodziny przysługuje zasiłek w kwocie minimalnego wynagrodzenia za pracę obowiązującego w grudniu roku poprzedniego, ustalanego na podstawie przepisów ustawy z dnia 10 października 2002 r. o minimalnym wynagrodzeniu za pracę,

☒ żołnierzowi na którym ciąży obowiązek alimentacyjny na podstawie prawomocnego orzeczenia sądu, wypłaca się zasiłek w wysokości świadczenia alimentacyjnego,

☒ żołnierzowi uznanemu za posiadającego na wyłącznym utrzymaniu członków rodziny i żołnierzowi uznanemu za samotnego, w okresie odbywania przez niego służby przygotowawczej zawieszają się spłaty pożyczki uzyskanej z zakładowego funduszu mieszkaniowego, kredytu lub pożyczki udzielonych przez banki lub instytucje uprawnione do udzielania kredytów lub pożyczek, chyba że strony w umowie postanowiły inaczej (pożyczka i kredyty w okresie zawieszenia ich spłaty nie podlegają oprocentowaniu),

☒ wliczenie czasu odbywania służby wojskowej do stażu pracowniczego,

☒ zakaz skreślenia z listy studentów lub uczniów, zwolnienia lub wydalenia ze szkoły,

- urlopy w czasie jej pełnienia, w tym:

☒ wypoczynkowy,

☒ okolicznościowy,

☒ nagrodowy,

- odprawa w związku ze zwolnieniem po odbyciu służby przygotowawczej.

Podczas pełnienia służby przygotowawczej żołnierze otrzymują uposażenie w wysokości:

- 60% najniższego miesięcznego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego - w przypadku korpusu oficerów (2.466 zł) ,

- 40% najniższego miesięcznego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego - w przypadku korpusu podoficerów (1.644 zł),

- 30% najniższego miesięcznego uposażenia zasadniczego żołnierza zawodowego - w przypadku korpusu szeregowych (1.233 zł).

7. Zakończenie służby przygotowawczej.

Szkolenie w ramach służby przygotowawczej kończy się egzaminem:

- końcowym - jeżeli żołnierz był kształcony na szeregowego,

- na podoficera - jeżeli żołnierz był kształcony na podoficera,

- na oficera - jeżeli żołnierz był kształcony na oficera.

Żołnierzowi, który zdał pozytywnie egzamin komendant uczelni lub szkoły podoficerskiej nadaje specjalność wojskową, zgodnie z którą był kształcony, i mianuje go na stopień wojskowy:

- starszego szeregowego (starszego marynarza) - z jednoczesnym przeznaczeniem żołnierza do mianowania na pierwszy stopień podoficerski, po odbyciu dodatkowych ćwiczeń wojskowych, jeżeli był kształcony na potrzeby korpusu podoficerów,

- kaprała (mata) - z jednoczesnym przeznaczeniem żołnierza do mianowania na pierwszy stopień oficerski, po odbyciu dodatkowych ćwiczeń wojskowych, jeżeli był kształcony na potrzeby korpusu oficerów.

Ponadto, osoba po odbyciu służby przygotowawczej, która została przeniesiona do rezerwy i otrzymała status żołnierza rezerwy, może zostać powołana do zawodowej służby wojskowej, terytorialnej służby wojskowej

oraz może podpisać kontrakt na wykonywanie obowiązków w ramach Narodowych Sił Rezerwowych.